ס"ק כל א' יטלטל בגגו

רשות לעצמו בשלמא לשמואל ניחא אלא לרב קשיא? אמרי בי רב משמיה דרב שלא יטלטל ב' אמות בגג זה וב' אמות בגג זה' והא א"ר אלעזר: כי הוינן בבבל הוה אמרינן בי רב משמיה דרב אמרו אין מטלטלין בו אלא בד' אמות והני דבי שמואל תנו אין להן אלא גגן מאי "אין להן אלא גגן" לאו דשרו לטלטולי בכוליה? ומי אלימא ממתני' דאוקימנא שלא יטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג זה' ה"נ ב' אמות בגג זה וב' אמות בגג זה' *אמר רב יוסף לא שמיע לי הא שמעתא, א"ל אביי את אמרת ניהלן ואהא אמרת ניהלן גג גדול הסמוך לקטן: הגדול מותר והקטן אסור ואמרת לן עלה אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שיש דיורין על זה ודיורין על זה דהויא לה הא דקטן מחיצה נדרסת אבל אין דיורין על זה ועל זה שניהן מותרין, אנא הכי אמרי לכו: ל"ש אלא שיש מחיצה על זה ומחיצה על זה דגדול מישתרי בגיפופי, וקטן נפרץ במלואו, אבל אין מחיצה לא על זה ולא על זה שניהן אסורין, והא 'דיורין' אמרת לן? אמרי לכו 'דיורין' הכי אמרי לכו: ל"ש אלא שיש מחיצה ראויה לדירה על זה ומחיצה ראויה לדירה על זה דגדול מישתרי בגיפופי, וקטן נפרץ במלואו אבל יש מחיצה ראויה לדירה על הגדול ואין ראויה לדירה על הקטן אפילו קטן שרי לבני גדול מאי טעמא כיון דלא עבוד מחיצה סלוקי סליקו נפשייהו מהכא כהא דאמר רב נחמן "עשה סולם קבוע לגגו הותר בכל הגגין כולן": אמר אביי בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה ארבע הותר בכל הגגין כולן, אמר רבא פעמים שהדקה לאיסור, היכי דמי? דעבידא להדי תרביצא דביתיה דאמר לנטורי

רשות לעצמו. קא סלקא דעתך כל אחד יטלטל בגגו משמע: **והני דבי שמואל תנו.** אית מתניתא בידייהו דמותבי מינה תיובתא לדבי רב דקתני אין להן לכל אחד אלא גגו דמשמע דלא יטלטלו אלא בגגו הא בגגו יטלטלו: **לא שמיע לי הא שמעתא.** דשמואל דנימא גוד אסיק במחילות כי הני שאין ניכרות: **גג גדול סמוך לקטן.** גדול עודף עליו לכאן ולכאן: **הגדול מותר.** לטלטל בו דיורין שבו ואפילו לרב דהא מחילות של מטה שישנן בעודפו לכאן ולכאן מחילות הניכרות הן וגוד אסקינהו ואית להו גפופי והך פירצה שכנגד הקטן פתחא הוי לגדול ואין קטן אוסר עליו דהוי כשתי חצירות ופתח ביניהם: **אבל קטן אסור.** דלדידיה הוי מלואו ולאו פתחא הוא ואסרי עליה בני גדול: **שיש דיורין על זה ועל זה.** שעוברין כל שעה מזה לזה הלכך ליכא למימר גוד אסיק במחילה התחתונה שביניהם מפני שנדרכת היא: **אבל אין כאן דיורים.** אמרינן בה גוד אסיק ומותר אף הקטן אלמא אף במחילה שאינה ניכרת אית ליה לשמואל גוד אסיק דהי לאו דמחוברין הן אין דריסה מזה לזה: **שיש מחילה על זה ועל זה.** כל סביבותיהן חוץ מכנגד חבורן דהשתא מישתרי גדול בגיפופי: **אבל אין מחילה לא לכאן ולא לכאן שניהן אסורין.** דקטן נמי אסר אגדול דהואיל ולא הוו גיפופי ממש אלא על ידי גוד אסיק לא הוו גיפופי לשוויה פתחא לגביה דפתחא דמינכר בעינן וכה"ג לא עבדי אינשי: **אי אמרי לכו דיורין.** אם הזכרתי לכם שום דירה בדבר, כך אמרתי לכם, רב יוסף חלה ושכח תלמודו: **לא שנו.** דקטן אסור בין לדיורי קטן בין לדיורי גדול אלא שיש מחילה ראויה לדירה כלומר 'מחילה קבוע וקיימא' דתרוייהו גלו דעתייהו דבעו אשתמושי כל חד בדידיה הלכך גדול מותר בשלו דפתחא הוא ולא אסר קטן עלייהו וקטן אסור לשניהם (א)משום דנפרץ במלואו לגדול ואסרי עליה בני גדול, ולדידהו נמי לא מישתרי דכיון דעבד ליה מריה מחילה קבועה לא סליק נפשיה מיניה ולא אחלי לגבייהו: **סלוקי סליקו נפשייהו.** בני קטן מגגו ואחליה לבני גדול: **הותר בכל הגגין.** ~~ואפילו לרבנן~~ דכיון דאיכהו לא עביד סולם סליקו נפשייהו ואחלינהו לגביה: **בנה עלייה.** והקיף כל גגו מחילות לעלייה: **דקה.** פתח קטן פתוח לצד הגגין: **הותר בכולן.** דגלי דעתיה דקא מחזיק בהו והם לא הקפידו לעשות כן, אחלינהו לגביה: **פעמים שהדקה לאיסור.** ~~ואפילו לרבי מאיר~~ דמשוי כל הגגות רשות אחת, אסור בהן: **דעבדה להדי תרביצא.** שפתח לצד גינתו ומחילה של צד הגגין הניח סתומה:

לנטורי

כפ' בכל מערבין (לעיל דף נג:) והואיל וכן כל הגג אסור כי כל הגג נפרץ במילואו לכרמלית לאותה בליטה הבולטת לרה"ר ואע"ג דלא שלטי ביה רבים שהרי גבוה י' נעשה כרמלית דלא מיגו מקום פטור רוחב ד' דהא בית שאין תוכו י' וקרויו משלימין ליו"ד הוי תוכו כרמלית ואין מטלטלין בו אלא בארבע אמות אע"ג דלא שלטי ביה רבים שהרי סתום הוא מכל צד והא דאמר בפ"ק דשבת (דף ז.) דאין כרמלית למעלה מי' היינו שמכח קרקע הכרמלית אין נעשה האויר כרמלית למעלה מי' כדאמר התם דאקילו ביה רבנן (ב) קולי רה"ר שהאויר למעלה מי' מקום פטור וגזוזטרא דלא הויא כרמלית אלא רשות היחיד היינו משום דגוד אחית דפקיעת דגים לא הויא בקיעה כדפיר' לעיל או בפתוח *לרה"ר דהוי כי חורי רשות היחיד וכן זיז היוצא לרשות הרבים רחב ד' דהוי רשות היחיד היינו סמוך לחלון תוך י' דהוי כי חורי רשות היחיד ומנעול דחשיב ליה בהמוצא תפילין (לקמן דף קא:) רה"י היינו משום דליכא בקיעת גדיים שהאיסקופה גבוה שלשה אי נמי שיש במנעול עצמו גבוה י' דהוי רשות היחיד אפילו איכא רה"ר גמורה תחתיו כמו עגלות דהוו רה"י ותחתיהן רה"ר בהזורק (שבת דף צט.) ורש"י פירש נמי לקמן (ג) אמתניתין דגג גדול הסמוך לקטן גבי מה חצר דמינכרא מחילות שלא יהא גג בולט חוצה להן דאי לא מינכרא לא אמר גוד אסיק וגדול נמי אסור שאין לו שום מחילה וכל שאין לו מחילה אינו רשות היחיד וכן בשמעתין גבי גגין השוין לר"מ כו' דפריך קשיא דרב אדרב פי' בקונטרס דלית ליה גוד אסיק ה"נ בגגין השוין לרבי מאיר נהי דלא אסור כל חד אחבריה דחדא רשותא משוי להו מיהו בני רה"ר העוברים לפניהם ולאחריהם ולידי החיצונה אמאי לא אסרי עלייהו הא ליכא מחילה לגגין כו' מיהו בירושלמי משמע דלא חשיב כרמלית והכי איתא (ד) אמר ר' יוחנן זיזין וכתלים שהיו גבוהים י' ורחבין ד' מותרין כאן וכאן ובלבד שלא יחליף משמע דחשיב להו מקום פטור מדשרי לבני רשות הרבים ורשות היחיד וכתלים דקאמר התם נראה דהיינו אבנים הבולטין מן הכותל דאילו כותל גבוה י' ורחב ד' הוי ודאי רה"י והא דנקט רחב ד' לרבותא דאפ"ה הוי מקום פטור וכל שכן אם אינם רחבים ד' ולא קשיא ההיא דבית שאין תוכו י' דהוי כרמלית אע"ג דלא מצי רבים להשתמושי דהכא כיון שהוא למעלה מי' יש לו ליחשב מקום פטור אע"ג דרחב ד' כיון דלא הוי לא רה"ר ולא רה"י והא דפריך קשיא דרב אדרב לאו משום דרה"ר אוסרת כדפי' בקונטרס דלעולם אין רה"ר אוסרת למעלה מי' אלא משום דידע שפיר דאיירי ביתר מבית סאתים כדמסיק ומ"מ פריך לשמואל משום דאין נראה לו לומר דהכי מחילות למעלה לא עבידן ולא הוי מוקף לדירה והא דקאמרינן נמי לקמן אף גג דמינכרא מחילה דאי לא מינכרא גדול נמי אסור משום דקטן אוסר עליו אבל כי מינכרא אין הקטן אוסר עליו משום גוד אסיק אפילו לשוייה פתחא דלא כרב יוסף דבסמוך דאמר אם אין מחילה לא על זה ולא על זה שניהם אסורין דלא אמר גוד אסיק לשוייה פתחא משום דפתחא כי האי גוונא לא עבדי אינשי:

וקטן נפרץ במילואו. כגון שהגג קטן נכנס לתוך הגדול כדאוקימנא פרק קמא (דף ט:) דמתניתין דחצר קטנה שנפרצה לגדולה בנכנסין כותלי קטנה לגדולה שלא יהא נראה מבחוץ ושוה מבפנים:

ועשה לפניה דקה ד' הותר בכל הגגין. לפי מה שמפרש בכילד מעברין (לעיל דף נה: ושם סא.) דדקה היא מחילה מפרש ר"י הכא דכשבנה עלייה ועשה מחילה כל סביב גגו ופתחה לצד הגגין ועשה לפני הפתח דקה ד' אז הוי תשמיש קבוע אבל בלא דקה ירא להשתמש שם תשמיש קבוע מפני בני גגין אחרים וקשה דבלא דקה נמי אמר לעיל דאם יש מחילה ראויה לדירה על הגדול ולא על הקטן דאפילו קטן נמי שרי לבני גדול ור"ח גרס הותרו כל הגגין פירוש אם עירבו שאר הגגין וזה לא עירב עמהם אינו אוסר עליהם דכיון דעשה דקה סילק עצמו מהם וצריך לומר לפירושו דלצד הגגין הוא פרוץ במילואו או עלייה אינה אלא בחלי הגג שאם היה כל הגג מוקף מחילה בלא דקה נמי לא היה אוסר ולשון פעמים שהדקה לאיסור צריך ליישב דהדקה אינה עושה לא איסור ולא היתר:

כרמלית

אתמר רב אמר אין מטלטלין בכל גג אלא בד' אמות דלא אמרינן גוד אסיק מחיצתא. ושמואל אמר אמרינן גוד אסיק מחיצתא וכאילו מחיצות כל חצר עולות ומקיפות הגג לפיכך מותר לטלטל בכל הגג כי כמו החצר הוא ואקשינן עליה דרב יהתנן וחכ"א כל אחד ואחד רשות לעצמו. ופרקינן רב הכי קתני כל אחד ואחד רשות לעצמו שלא יטלטל ב' אמות בגג זה ושתי אמות בגג אחר. אמר רב יוסף בהא דתנן גג גדול סמוך לגג קטן גדול מותר וקטן אסור. אמר רב יהודה אמר שמואל לא שנו אלא שיש מחיצה הראויה לדירה על הגדול ומחיצה הראויה על הקטן דגדול מישתרי בגיפופי. פי' גיפופי כמו כתלים קטני' שנשארו מכותלי הגדולה ניתרת בהן שהן כמו פסין אבל הקטן שנפרץ במילואו ואין לו מחיצה כלל בזה*)(חצר א' חייב) אבל יש מחיצה הראויה על הגדול ואין הראויה לדירה על הקטן קטן נמי משתרי לגבי גדול דכיון[דלא]עבידו מחיצה בנפשייהו סלוקי סליקו נפשייהו מהכא וכי הא דאמר ר"נ אחד שעשה סולם קבוע לגגו מותרין בכל הגגות דהאי סליק נפשיה מהכא אמר אביי בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה כמו איצטב' רחבה ד' טפחים מותרין בני הגגות בגגותיהן דהאי סליק נפשיה מהכא ולא קאסר. אמר רבא ואי עבד' להאי דקה בהדיה ביתיה אסיר דלא אמרינן סלוקי סליק

*) [אולי צ"ל בזה אמרינן דגג הקטן אסור].

[לעיל י. וש"נ]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא שנו וכו' דמשום דנפרץ: (ב) תוס' ד"ה במחילות וכו' דאקילו ביה רבנן מקולי רה"ר:(ג)בא"ד ורש"י פי' נמי לקמן. נ"ב דף צב סוף ע"א: (ד) בא"ד והכי איתא התם א"ר יוחנן:

גליון הש"ס

גמ' ומי אלימא ממתניתין: שבת דף יב ע"א ודף פג ע"א:

גג גדול הסמוך לגג קטן

מבנה